

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
ABSTRACT	ช
สารบัญตาราง	ฐ
สารบัญภาพ	ท
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	5
1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับ	6
1.4 ขอบเขตการศึกษา	6
1.5 นิยามศัพท์	7
1.6 การนำเสนอผลการศึกษา	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 สถานะภาพความรู้ที่เกี่ยวกับจังหวัดสุพรรณบุรี และอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	11
2.1.1 ประวัติความเป็นมาและการตั้งถิ่นฐานจังหวัดสุพรรณบุรี	11
2.1.2 การตั้งถิ่นฐานของชุมชนชาวไทยพวนบริเวณลุ่มแม่น้ำท่าจีน	14
2.1.3 ประวัติความเป็นมา อำเภอบางปลาม้า	18
2.2 แนวคิดและทฤษฎี	28
2.2.1 แนวคิดการจัดการมรดกทางวัฒนธรรม	28
2.2.2 แนวคิดการสร้างแหล่งเรียนรู้	39
2.2.3 แนวคิดการจัดการท่องเที่ยว	52

2.2.4 แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน	65
2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	67
2.3.1 เอกสารและหนังสือ	67
2.3.2 งานวิจัย	70
2.4 กรอบแนวคิดการศึกษา	76
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	77
3.1 รูปแบบการวิจัย	78
3.2 การศึกษาภาคเอกสาร ทบทวนวรรณกรรม แนวคิดและทฤษฎี	78
3.3 การศึกษาชุมชนตลาดโบราณแก้าห้อง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	79
3.3.1 การศึกษาบริบทของชุมชนตลาดโบราณแก้าห้อง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	79
3.3.2 การศึกษาแผนงานและการดำเนินการอนุรักษ์และพัฒนาของชุมชน ตลาดโบราณแก้าห้อง	80
3.4 การศึกษาเพื่อหารูปแบบและวิธีการจัดการอนุรักษ์และพัฒนามรดกวัฒนธรรม ของชุมชนตลาดโบราณแก้าห้องให้เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	81
3.4.1 การศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของภาคประชาชนในชุมชนต่อ รูปแบบและวิธีการจัดการอนุรักษ์และพัฒนามรดกวัฒนธรรมของชุมชน ตลาดโบราณแก้าห้องให้เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	81
3.4.2 การศึกษาวิเคราะห์เพื่อหารูปแบบและวิธีการจัดการอนุรักษ์และพัฒนา มรดกวัฒนธรรมของชุมชนตลาดโบราณแก้าห้องให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	83
3.5 การจัดการอนุรักษ์และพัฒนามรดกวัฒนธรรมของชุมชนตลาดโบราณแก้าห้อง ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อย่างมีส่วนร่วมของชุมชน	84
บทที่ 4 การศึกษาชุมชนตลาดโบราณแก้าห้อง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	85
4.1 บริบทของชุมชนตลาดโบราณแก้าห้อง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	86
4.1.1 ประวัติความเป็นมา	86
4.1.2 ที่ตั้ง ลักษณะกายภาพ และการคมนาคม	89
4.1.3 ประชากรและการประกอบอาชีพ	90

4.1.4	โครงสร้างของชุมชนและการปกครอง	90
4.1.5	สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	91
4.1.6	มรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมที่สำคัญในบริเวณพื้นที่ศึกษา	92
4.1.7	คุณค่าและปัญหาของศิลปวัฒนธรรมของชุมชนตลาดโบราณเก่าห้อง	99
4.1.8	ศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนตลาดโบราณเก่าห้อง	100
4.2	การศึกษาแผนงานและการดำเนินการอนุรักษ์และพัฒนาของชุมชนตลาดโบราณเก่าห้อง	104
4.2.1	แผนงานการอนุรักษ์และพัฒนาของชุมชนตลาดโบราณเก่าห้อง	104
4.2.2	หน่วยงานและผู้รับผิดชอบ (หน่วยงานและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง)	107
4.2.3	กิจกรรมและการดำเนินงานในช่วงเวลาที่ผ่านมา	109
4.2.4	วิเคราะห์ความสำเร็จและปัญหาของการดำเนินงานอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนตลาดโบราณเก่าห้อง	112
บทที่ 5	การเพิ่มประสิทธิภาพการอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนตลาดโบราณเก่าห้องให้เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	128
5.1	การศึกษาเพื่อหารูปแบบและวิธีการจัดการอนุรักษ์และพัฒนา มรดกวัฒนธรรมของชุมชนตลาดโบราณเก่าห้องให้เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	129
5.1.1	ปัญหาของการดำเนินงานอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนตลาดโบราณเก่าห้อง	129
5.1.2	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของภาคประชาชนในชุมชนต่อรูปแบบและวิธีการจัดการอนุรักษ์และพัฒนา มรดกวัฒนธรรมของชุมชนตลาดโบราณเก่าห้องให้เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	130
5.1.3	แนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้	131
5.1.4	การศึกษาวิเคราะห์เพื่อหารูปแบบและวิธีการจัดการอนุรักษ์และพัฒนา มรดกวัฒนธรรมของชุมชนตลาดโบราณเก่าห้องให้เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	131
5.2	การจัดการอนุรักษ์และพัฒนา มรดกวัฒนธรรมของชุมชนตลาดโบราณเก่าห้องให้เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน	133
5.2.1	โครงการอนุรักษ์และพัฒนา มรดกวัฒนธรรมของชุมชนตลาด	133

	โบราณเก้าห้อง	
5.2.2	โครงการนิทรรศการแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชาว ชุมชนตลาดโบราณเก้าห้อง	136
5.2.3	โครงการเส้นทางการเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนตลาด โบราณเก้าห้อง	144
บทที่ 6	สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	159
6.1	สรุปผลการศึกษา	159
6.2	อภิปรายผล	162
6.3	ข้อเสนอแนะ	163
บรรณานุกรม		165
ประวัติผู้เขียน		171

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ข้อมูลการปกครองและประชากรอำเภอบางปลาม้า	22
ตารางที่ 2.2 งานประเพณีที่จัดขึ้นในเขตอำเภอบางปลาม้า	25

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน	67
ภาพที่ 2.2 แผนภูมิแสดงทฤษฎีแนวคิดในการทำการวิจัยการเพิ่มประสิทธิภาพการอนุรักษ์และพัฒนาการตลาดโบราณเก่าห้อง	76
ภาพที่ 4.1 ที่ตั้งชุมชนตลาดโบราณเก่าห้อง อ.บางปลาม้า จ.สุพรรณบุรี	87
ภาพที่ 4.2 การตั้งฉากของบ้านเรือนและอาคารภายในชุมชนกับแม่น้ำ	89
ภาพที่ 4.3 ตลาดเก่าห้องเมื่อครั้งอดีตและปัจจุบันมุมมองจากฝั่งวัดลานคา	90
ภาพที่ 4.4 แผนภูมิ คณะกรรมการหมู่บ้านบ้านสุตร-เก่าห้องหมู่ที่ 2 ตำบลบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	91
ภาพที่ 4.5 บ้านเก่าห้องมุมมองจากฝั่งตลาดเก่าห้อง	93
ภาพที่ 4.6 ตลาดบน ตลาดกลาง และตลาดล่าง	95
ภาพที่ 4.7 หอคูโจร	96
ภาพที่ 4.8 วัดลานคา	97
ภาพที่ 4.9 แผ่นพับประชาสัมพันธ์ตลาดเก่าห้อง	111
ภาพที่ 4.10 หนังสือการ์ตูนตลาดโบราณย่านเก่าห้อง	111
ภาพที่ 4.11 การใช้สถานที่ในการถ่ายทำละคร	114
ภาพที่ 4.12 เว็บไซต์ต่างๆ ที่แนะนำชุมชนตลาดโบราณเก่าห้องและให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์ของชุมชนและความเป็นมาของชุมชน	114
ภาพที่ 4.13 รายการสารคดีทางโทรทัศน์ที่เข้ามาถ่ายทำในชุมชนโบราณตลาดเก่าห้อง	115
ภาพที่ 4.14 รายการสารคดีทางโทรทัศน์ที่เข้ามาถ่ายทำในชุมชนโบราณตลาดเก่าห้อง	115
ภาพที่ 5.1 การนำเสนอการออกแบบนิทรรศการ “ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม เลอล้ำค่า”	140
ภาพที่ 5.2 การนำเสนอการออกแบบนิทรรศการ “ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม เลอล้ำค่า” บริเวณทางเข้านิทรรศการแหล่งเรียนรู้	141

ภาพที่ 5.3 การนำเสนอการออกแบบนิทรรศการ “ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม เลอล้ำค่า” บริเวณภายในอาคารโถงตลาด	141
ภาพที่ 5.4 การนำเสนอการออกแบบนิทรรศการ “ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม เลอล้ำค่า” บริเวณด้านในการแสดงนิทรรศการแหล่งเรียนรู้	142
ภาพที่ 5.5 การนำเสนอการออกแบบนิทรรศการ “ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม เลอล้ำค่า” ในส่วนของบอร์ดนิทรรศการแหล่งเรียนรู้	142
ภาพที่ 5.6 การนำเสนอการออกแบบนิทรรศการ “ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม เลอล้ำค่า” ในการจัดวางบอร์ดให้ข้อมูลองค์ความรู้ในนิทรรศการแหล่งเรียนรู้	143
ภาพที่ 5.7 การนำเสนอการออกแบบนิทรรศการ “ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม เลอล้ำค่า”	143

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved